

Максим Яковлев,
кандидат політичних наук, доцент,
завідувач кафедри міжнародних відносин,
керівник НОЦ «Школа політичної аналітики»,
Національний університет «Кієво-Могилянська академія»
yakovlevmv@ukma.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-7774-3513>

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ГЛОБАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА: ДОСВІД ТРЬОХ РОКІВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Події трьох років повномасштабної війни росії проти України довели, що нашій державі важливо шукати розуміння і підтримку по всьому світу. Ми також переконалися, що росія давно працює у різних регіонах світу, які сукупно раніше було прийнято називати «Глобальним Півднем» і які ми пропонуємо називати країнами Глобального Партнерства. У своїй доповіді я підсумую досвід поїздок до Південноафриканської Республіки та Індонезії, досвід обміну викладачами з Кенією, Аргентиною та Бразилією, участь у спільних конференціях, організованих колегами з Мексики та Колумбії. Свій досвід я хочу підсумувати у вигляді 7 уроків. Урок 1: взаємодія зі світом за межами Європи і Північної Америки — це гра в довгу, тож нам не варто розраховувати на дуже швидкі результати тут і зараз. Навпаки, певний поспіх із нашого боку може лише відлякувати. Урок 2: починати взаємодію з новими партнерами з пошуків швидкої вигоди — хибний шлях. На початках, коли я лише починав налагоджувати контакти з представниками країн Глобального Партнерства, я питав у різних своїх колег, які регіони чи країни їх цікавлять. Часто я чув відповідь, що співпраця з ними — марна ідея, бо вони

мало що можуть нам дати. Вочевидь, якщо починати взаємодію з таких позицій, вона навряд чи матиме успіх. Урок 3: починати взаємодію з «начитки наративів», тобто оповідання нашої української історії, — не дуже конструктивна ідея. Уявіть, що представники якихось країн, у яких нас ані чули, ані бачили, вперше стикаються з українцями, які одразу, з наскоку, починають оповідати свою історію. Для того щоб бути цікавими комусь, ми маємо спершу самі проявити зацікавленість в інших культурах і країнах. Урок 4: просування українських інтересів на міжнародній арені — це справа не лише української влади чи нашого МЗС. Громадянське суспільство, експертне середовище, навчальні заклади, а також різні групи за інтересами можуть вибудовувати свої місточки до країн Глобального Партнерства.

Урок 5: стукати у двері, які нам можуть відчинити. На превеликий жаль, протидіяти сильному російському впливові у багатьох країн нам дуже важко, а в багатьох інституціях та організаціях країн Глобального Партнерства, в яких росіяни закріпилися, ми не зможемо в короткостроковій перспективі їх вибити. Тому набагато більш конструктивним є пошук тих установ, де росіяни або не представлені, або на які вони не мають такого сильного впливу. У випадку університетів можна шукати нехай не провідні й найбільші, а ті, які розвиваються і намагаються вибудовувати міжнародну співпрацю і які готові до співпраці з українцями. Урок 6: бути готовим наполегливо і терпляче проговорювати і повторювати базові речі. Багато де про нас справді не чули ніколи, знання про Україну в Африці чи Південно-Східній Азії — мінімальні, і для того, щоб у майбутньому ми могли вести там серйозні розмови про нюанси українських справ, нам справді треба донести базові речі. Я пригадую питання від студентів одного кенійського університету, які перегукувалися з тим, що в мене напередодні питали студенти одного індонезійського університету — в обох випадках ішлося про те, що вони не знають про Україну нічого, а те, що вони чули, до них долетіло

завдяки російській пропаганді. Їхні питання на перший погляд видавалися дивними, навіть пропагандистськими, але вони добре сприймали пояснення і були справді здивовані, коли чули факти, що викривали російські фейки.

Нарешті, урок 7: не очікувати, що ми зможемо домогтися від багатьох країн Глобального Партнерства у короткостроковій перспективі розриву стосунків із росією, яка має налагоджені мережі зв'язків і впливу по всьому світу. Ми маємо працювати терпляче, просувати українські інтереси, але при цьому пояснювати світові, чому росія становить загрозу не лише нам. Я переконаний, що наполеглива і послідовна робота різних організацій та ініціатив по всьому світові допоможе здобути й розширити підтримку нашої держави, бо ми знаємо наш девіз: «Борітеся — поборете!».